

סוכה פרק ראשון סוכה

ין

עין משפט
ג' כצורה

מתני רחוק הסוכה מן הדפנות • לאו בנזבה קאמר אלא במשכה: פסולה • לרויז פוסל בשלשה אפילו מן האר ומחלף אפי' אומר ומתקן הא' דלמרינן שבכך פסול מן האר דלמרינן דופן עוקמה להקשיר עד ארבע אמות הייז דמשכנין לסך כאלו מן הדופן ועמקם וגמפף למעלה ובזריקה ליתא למימר

ומסור דכותיה פרד פ"ק דעירובין (דף י') דלמנ רב יהודה מביי שאור רבש ט"ו אמה מרחיק שתי אמות ועשה פס ג' אמות ופרך ואמאי יעשה פס אמה ומחלה וירחק שתי אמות ויעשה פס אמה ומחלה וליכא לגמיי הכא כדמשני הסם דלתי' דלמירא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומצטל ליה דהכא כל הפחות מג' כלבו דמי וואה ליה כסומס דלפילו נעשה כל דפנות הסוכה קנה קנה בפחות מג' כשרה כדתינא לעיל (דף י'). דופן סוכה דופן שבת ובלבד שלא יהא בין קנה לחצויו ג' טפחים ואין שייך לחלק כלל בין סוכה של ג' דפנות לסוכה של ארבעה ועוד קשיא טפי דכשני פסין שיש בכל אחד חצי טפח ומסור בני דמוקו חד בפחות מג' סמוך דופן ואיך מוקי בפחות מג' סמוך לראשון וי"ל משום דלמרינן בסוף פ"ק דעירובין (דף יז) דכל מחילה שאינה של שתי וערב אינה מחילה ואם היו שני פסין שאין בכל אחד ארבעה הויא לה כמחילה של שתי: **אייר** פוסל כל הסוכה בשלשה בין בחלמט בין מן האר סך פסול פוסל כל הסוכה בחלמט כגון שאור רחוק מן הכותל ארבע אמות דאינו יכול לנטלו משום עקימת דופן ומלאא חוץ בין כשר לכשר ודוקא כשמחילי מדופן החלמטי ומחלק על פני כל הסוכה עד הפתח דהתמא חוץ האירי או הפסול בין כשר לכשר וליכא ג' דפנות לא לזה ולא לזה אבל אם מחיל מן הדופן בשלל ומחלק עד הדופן שקנהו אם גשאר מן הכשר לנד הדופן החלמטי כשיעור הכשר סוכה כשרה דהא אית לה ג' דפנות ושל לז הפתח פסולה והיכא דהאירי או הפסול חוץ מהלכין על פני כל הסוכה כגון דליכא בחלמט סוכה ג' על ג' ואירי או ארבעה על ארבעה סך פסול אם ממנו ועד הדופן החלמטי כדי הכשר סוכה הכל כשר בין מה שזכרתי בין מה שללד הפתח ואפילו מה שזולא למוך לגמרי דהויא והכל מחובר לשיעור הכשר סוכה הרי זה כפסול היולא מן הסוכה דניתיך בלא דפנות כדלמרינן [לקמן] (דף יט.) דנידונין כסוכה ואפשר אפי' אין כדי הכשר סוכה ממת עד דופן החלמטי מעטרפין זה עם זה לכדי הכשר סוכה ואין האירי והפסול חוץ מן האר שחבר יחד דרך הדדים: **אירי** איכא סך פסול פחות מארבע אמות ואירי פחות מג' מאי כשרה ואין מעטרפין זה עם זה לפסול כיון דלא שוי שיעור לפסול חוץ מעטרפין ומיהו היכא דליכא ופסול חוץ מעטרפין סך פסול וקנים של סך פסול ואירי מפסיק ביניהם פחות מג' איכא לספקו אס שני הפסולין מעטרפין לארבעה לפסול אה הסוכה דשמת כיון דלויז מפסיק ביניהם לא מעטרפי או שמא כיון דאין באירי ג' מעטרפין ומיהו היכא דליכא בפסולין ד' ואירי פחות מג' מפסיק ביניהם אין האירי משלימו לארבעה כמה שחשבנו כסומס מחמת לבד דלא דלמרינן לבד להחמיר:

ל ל
סכך מרחוק
מחלמטין - ג' י'
דופן יקומה

קד א מיי פים מהני סוכה הלכה כ' טושה' אית סומן פולג טעף 3 :
קד ב מיי' טס סלפס יד סמנ טעין מג טושה' אית סטעף א:
קד ג מיי' טס סלפס כ טושה' טע טעף 3 :
קד ד מיי' טס טעטע טע טעף 3 :
טס טעף 3 :

רבינו הגנאל

ומסקני דשפתא כ"י יו"י דהא אחרבינו פתח ב"ב וישתו פתח סוכה משום דופן ואיך סוכה כדתינא דתוספתא דעירובין (דף י"ג) דפנות סוכה לטפח ולא ד' שרבי יומי שמוקו עמו ודא דר' אבי אסיקנא שיעור משך סוכה קמה ד' ספחים דהא דמורי רבנן דבי רב האייר בסוכה פוסל [בג' ספחים] וסכך פוסל פוסל ב"י פסותי וקשי רבא עליה ומה אילו איכא סכך פוסל פחות מד' ספחים ואירי משלימו ל"י כשרה [פלא בשפורין מאי פסולת] ולא יתא האירי החמיר דפוסל בג' ספחים כסכך פוסל חק סמנ [דאיט] פוסל עד שיהיה כן ד' ספחים ואלסרו לי ליריך נמי דאמרת א' ר' פוסל בג' ספחים כדתינן דרתיק את הסיכה ל' ספחים פוסל סכך פסול כג' אמת כרתגן בית שנפתח וסכך על גבי או אם יש בין סיכה לכותל ד' אמות פסול ודאי א' יכא פחות סכך פסול פחות סכך פסול פחות סכך פסול

ל ל
צד דפנות סוכה כב
מג' ב"ב י"ז ס"ג
ט"ז
פ"ג פ"ג א"ו
פחות משיעור
מסך סכך פסול
פחות משיעור
מ"ח רב
ו"ק מ"ב רב
כ"ב רב

ל ל
"ואי יכא"

מתני' יהדיק את הסיכה

שלשה טפחים פסולה • בית שנפתח וסיכה על גביו אם יש מן החותל לסיכה ארבע אמות פסולה • וכן חצר שהיא מוקפת אבסורה • סוכה גדולה שהקיפה בדבר שאין מסבכין בו אם יש תחתיה ארבע אמות פסולה: **גמ'** כל הני לכה ל' צריכא דני

אשמעינן בית שנפתח משום דהני מריצות לבית עבדן אכל חצר המוקפת אבסורה דמריצות לאו לאבסורה עבדי אימא לא צריכא ואי אשמעינן הני תרתי משום דסבכין סכך כשרהוא אבל סוכה גדולה שהקיפה בדבר שאין מסבכין בו דסככה סכך פסול הוא אימא לא צריכא אמר רבה ואשכחתינהו לרבנן דבי רב דיחסי ואמרי' איירי פוסל בשלשה סכך פסול פוסל בארבעה ואמינא דהו אנת איירי דפוסל בשלשה מנא לכו

דתין וירדיק את הסיכה מן הדפנות שלשה טפחים פסולה סכך פסול נמי לא ליפסיל אלא בארבע אמות דתין בית שנפתח וסיכה על גביו אם יש בין הסיכה לכותל ד' אמות פסולה ואמרו ל' בר מינה דהויא דרב ושמואל אמרי' תרייהו משום דופן עוקמה נגעו בה ואמינא דהו אנת מה איכו איכא יסכך פסול פחות מארבעה ואירי פחות משלשה מאי כשרה מלייה בשפורין סכך פסולה ולא יתא איירי הפוסל בשלשה כסכך פסול הפוסל בארבעה ואמרו ל' אי הכי ליריך נמי דאמרת סכך פסול פוסל בארבע אמות מה איכו איכא סכך פסול פחות מד' אמות ואירי פחות משלשה מאי כשרה מלייה בשפורין מאי פסולה לא יתא איירי הפוסל בשלשה כסכך פסול הפוסל בארבע אמות ואמינא דהו אנת האי מאי בשלמא לדידי דאמינא ארבע אמות משום

מתני רחוק הסוכה מן הדפנות • לאו בנזבה קאמר אלא במשכה: פסולה • לרויז פוסל בשלשה אפילו מן האר ומחלף אפי' אומר ומתקן הא' דלמרינן שבכך פסול מן האר דלמרינן דופן עוקמה להקשיר עד ארבע אמות הייז דמשכנין לסך כאלו מן הדופן ועמקם וגמפף למעלה ובזריקה ליתא למימר הכי ולמי' ממש רואין את הדופן כאלו הוא עוקס והולך תחת הסכך פסול ומגבי לסך כשר ומוליא אה הפסול מן הסוכה דלס כן גם גבי אירי נמי יומא הכי: בית שנפתח וסיכה כ' • גגו נפתח בחלמט רחוק מן הדפנות לכל ד' וסיכה על הפתח בחלמט ונמלא תקרת הבית שהיא פסולה משום העשה ולא מן העשו' מפסקת בין דפנות לסך כשר: אם יש מן הסיכה קשקש ולטול ד' אמות פסול דבארבע אמות לא נאמר למשה מסיני דופן עוקמה אכל בפחות כשרה הלכה למשה מסיני דתחת הבית כאלו היא הדופן פסולה למעלה ואין כאן סכך פסול לפסול הסוכה ולא ייזן תחת זה: וכן חצר המוקפת אבסורה • כל חצר שבתי' לפני הבתים והבתים פתוחין לו חצר: זו מוקפת בתים מתוכה ופתוחין לה סביב מג' רוחותיה ולפני הבתים עשו' אכסדראות סביב לשלשה רוחותיה והאכסדרה פתוחה היא ואין לה דופן לנד החצר ויש עליה תקרה וזה סיך על גבה כל איריה של כל חצר שבחלמט היקף האכסדראות ואין דופן לסוכה זו אלא מחלמט הבתים המפסיקות בין בתים לאכסדרה ומלאא תקרת האכסדרה מפסקת סביב בין סכך לדפנות אם יש ברוחב האכסדרה ד' אמות פסולה פחות מארבע אמות כשרה דלמרינן דופן עוקמה דומא לנד קלוסיקריא' כלו שן לשכנו של איהו אומות הס הגלמים שיש לה אירי שיש בה עשבים והיקף אכסדרה סביב לו: שהקפיה סביב סביב לה סמוך לדפנות כדכר המקבל טומאה ובחלמט נקו הסך כשר: אם יש תחת הסך פסול ד' אמות פסולה אף הסך כשר לפי שאין לה מחלמט פחות מחלף כשרה דלמרי'

מתני' יהדיק את הסיכה מן הדפנות

על גביו אם יש בין הסיכה לכותל ד' אמות פסולה ואמרו ל' בר מינה דהויא דרב ושמואל אמרי' תרייהו משום דופן עוקמה נגעו בה ואמינא דהו אנת מה איכו איכא יסכך פסול פחות מארבעה ואירי פחות משלשה מאי כשרה מלייה בשפורין סכך פסולה ולא יתא איירי הפוסל בשלשה כסכך פסול הפוסל בארבעה ואמרו ל' אי הכי ליריך נמי דאמרת סכך פסול פוסל בארבע אמות מה איכו איכא סכך פסול פחות מד' אמות ואירי פחות משלשה מאי כשרה מלייה בשפורין מאי פסולה לא יתא איירי הפוסל בשלשה כסכך פסול הפוסל בארבע אמות ואמינא דהו אנת האי מאי בשלמא לדידי דאמינא ארבע אמות משום

מתני' רחוק הסוכה מן הדפנות

פסולה • לרויז פוסל בשלשה אפילו מן האר ומחלף אפי' אומר ומתקן הא' דלמרינן שבכך פסול מן האר דלמרינן דופן עוקמה להקשיר עד ארבע אמות הייז דמשכנין לסך כאלו מן הדופן ועמקם וגמפף למעלה ובזריקה ליתא למימר הכי ולמי' ממש רואין את הדופן כאלו הוא עוקס והולך תחת הסכך פסול ומגבי לסך כשר ומוליא אה הפסול מן הסוכה דלס כן גם גבי אירי נמי יומא הכי: בית שנפתח וסיכה כ' • גגו נפתח בחלמט רחוק מן הדפנות לכל ד' וסיכה על הפתח בחלמט ונמלא תקרת הבית שהיא פסולה משום העשה ולא מן העשו' מפסקת בין דפנות לסך כשר: אם יש מן הסיכה קשקש ולטול ד' אמות פסול דבארבע אמות לא נאמר למשה מסיני דופן עוקמה אכל בפחות כשרה הלכה למשה מסיני דתחת הבית כאלו היא הדופן פסולה למעלה ואין כאן סכך פסול לפסול הסוכה ולא ייזן תחת זה: וכן חצר המוקפת אבסורה • כל חצר שבתי' לפני הבתים והבתים פתוחין לו חצר: זו מוקפת בתים מתוכה ופתוחין לה סביב מג' רוחותיה ולפני הבתים עשו' אכסדראות סביב לשלשה רוחותיה והאכסדרה פתוחה היא ואין לה דופן לנד החצר ויש עליה תקרה וזה סיך על גבה כל איריה של כל חצר שבחלמט היקף האכסדראות ואין דופן לסוכה זו אלא מחלמט הבתים המפסיקות בין בתים לאכסדרה ומלאא תקרת האכסדרה מפסקת סביב בין סכך לדפנות אם יש ברוחב האכסדרה ד' אמות פסולה פחות מארבע אמות כשרה דלמרינן דופן עוקמה דומא לנד קלוסיקריא' כלו שן לשכנו של איהו אומות הס הגלמים שיש לה אירי שיש בה עשבים והיקף אכסדרה סביב לו: שהקפיה סביב סביב לה סמוך לדפנות כדכר המקבל טומאה ובחלמט נקו הסך כשר: אם יש תחת הסך פסול ד' אמות פסולה אף הסך כשר לפי שאין לה מחלמט פחות מחלף כשרה דלמרי'

דופן עוקמה: **גמ'** כל הני למה ל' בבי במתניתין ליתני חרף ולשמעינן לטולה: משום דהני מחלמט לבית עבדן • להיות דופן לבית זה והרי הבית נעשה סוכה הלכך שדין מחלמט בתר סוכה ע"י עיקוס: אבל חצר המוקפת אבסורה דמחלמט לאו לאבסורה נעשו - אלא לבית הלכך יתא למימרא תקרה אכסדרה עוקמת דפנות הללו היא ולא שרינהו לדפנות הבא לנד סוכה: סכך כשר הוא • כלומר ממין סך כשר הוא ופסולו משום העשה ולא מן העשו' אכל דבר שאין מסבכין בו שהוא מין פסול: אמת לא ליכשריה על ידי עיקוס: **לישבי וקאמרי** • משמיה דרב: חרף פוסל • כל הסוכה בשלשה: ובכך פסול פוסל • אם כל הסוכה כד' • כב מינה דהיא • כלומר הראיה אינה עיקר: דרב ושמואל אמרי' פרוייא משום דופן עוקמה נגעו בה • להקשיר דלמרינן דופן הוא ולא סך ואין כאלו פסול ובי' אמרינן בארבעה כגון בחלמט רחוק מן הכותל ד' אמות דאינו יכול לנטול על ידי עקימת דופן עוקמה דופן פסולה ואמרי' פוסל • ומה אילו איכא סכך פסול פחות מארבע אמות ואירי פחות מג' אמות ופסול חוץ מעטרפין מן האר שחבר יחד דרך הדדים: **אירי** איכא סך פסול פחות מארבע אמות ואירי פחות מג' מאי כשרה ואין מעטרפין זה עם זה לפסול כיון דלא שוי שיעור לפסול חוץ מעטרפין ומיהו היכא דליכא ופסול חוץ מעטרפין סך פסול וקנים של סך פסול ואירי מפסיק ביניהם פחות מג' איכא לספקו אס שני הפסולין מעטרפין לארבעה לפסול אה הסוכה דשמת כיון דלויז מפסיק ביניהם לא מעטרפי או שמא כיון דאין באירי ג' מעטרפין ומיהו היכא דליכא בפסולין ד' ואירי פחות מג' מפסיק ביניהם אין האירי משלימו לארבעה כמה שחשבנו כסומס מחמת לבד דלא דלמרינן לבד להחמיר:

דופן עוקמה: **גמ'** כל הני למה ל' בבי במתניתין ליתני חרף ולשמעינן לטולה: משום דהני מחלמט לבית עבדן • להיות דופן לבית זה והרי הבית נעשה סוכה הלכך שדין מחלמט בתר סוכה ע"י עיקוס: אבל חצר המוקפת אבסורה דמחלמט לאו לאבסורה נעשו - אלא לבית הלכך יתא למימרא תקרה אכסדרה עוקמת דפנות הללו היא ולא שרינהו לדפנות הבא לנד סוכה: סכך כשר הוא • כלומר ממין סך כשר הוא ופסולו משום העשה ולא מן העשו' אכל דבר שאין מסבכין בו שהוא מין פסול: אמת לא ליכשריה על ידי עיקוס: **לישבי וקאמרי** • משמיה דרב: חרף פוסל • כל הסוכה בשלשה: ובכך פסול פוסל • אם כל הסוכה כד' • כב מינה דהיא • כלומר הראיה אינה עיקר: דרב ושמואל אמרי' פרוייא משום דופן עוקמה נגעו בה • להקשיר דלמרינן דופן הוא ולא סך ואין כאלו פסול ובי' אמרינן בארבעה כגון בחלמט רחוק מן הכותל ד' אמות דאינו יכול לנטול על ידי עקימת דופן עוקמה דופן פסולה ואמרי' פוסל • ומה אילו איכא סכך פסול פחות מארבע אמות ואירי פחות מג' אמות ופסול חוץ מעטרפין מן האר שחבר יחד דרך הדדים: **אירי** איכא סך פסול פחות מארבע אמות ואירי פחות מג' מאי כשרה ומיהו היכא דליכא ופסול חוץ מעטרפין סך פסול וקנים של סך פסול ואירי מפסיק ביניהם פחות מג' איכא לספקו אס שני הפסולין מעטרפין לארבעה לפסול אה הסוכה דשמת כיון דלויז מפסיק ביניהם לא מעטרפי או שמא כיון דאין באירי ג' מעטרפין ומיהו היכא דליכא בפסולין ד' ואירי פחות מג' מפסיק ביניהם אין האירי משלימו לארבעה כמה שחשבנו כסומס מחמת לבד דלא דלמרינן לבד להחמיר:

פסולה • לרויז פוסל בשלשה אפילו מן האר ומחלף אפי' אומר ומתקן הא' דלמרינן שבכך פסול מן האר דלמרינן דופן עוקמה להקשיר עד ארבע אמות הייז דמשכנין לסך כאלו מן הדופן ועמקם וגמפף למעלה ובזריקה ליתא למימר הכי ולמי' ממש רואין את הדופן כאלו הוא עוקס והולך תחת הסכך פסול ומגבי לסך כשר ומוליא אה הפסול מן הסוכה דלס כן גם גבי אירי נמי יומא הכי: בית שנפתח וסיכה כ' • גגו נפתח בחלמט רחוק מן הדפנות לכל ד' וסיכה על הפתח בחלמט ונמלא תקרת הבית שהיא פסולה משום העשה ולא מן העשו' מפסקת בין דפנות לסך כשר: אם יש מן הסיכה קשקש ולטול ד' אמות פסול דבארבע אמות לא נאמר למשה מסיני דופן עוקמה אכל בפחות כשרה הלכה למשה מסיני דתחת הבית כאלו היא הדופן פסולה למעלה ואין כאן סכך פסול לפסול הסוכה ולא ייזן תחת זה: וכן חצר המוקפת אבסורה • כל חצר שבתי' לפני הבתים והבתים פתוחין לו חצר: זו מוקפת בתים מתוכה ופתוחין לה סביב מג' רוחותיה ולפני הבתים עשו' אכסדראות סביב לשלשה רוחותיה והאכסדרה פתוחה היא ואין לה דופן לנד החצר ויש עליה תקרה וזה סיך על גבה כל איריה של כל חצר שבחלמט היקף האכסדראות ואין דופן לסוכה זו אלא מחלמט הבתים המפסיקות בין בתים לאכסדרה ומלאא תקרת האכסדרה מפסקת סביב בין סכך לדפנות אם יש ברוחב האכסדרה ד' אמות פסולה פחות מארבע אמות כשרה דלמרינן דופן עוקמה דומא לנד קלוסיקריא' כלו שן לשכנו של איהו אומות הס הגלמים שיש לה אירי שיש בה עשבים והיקף אכסדרה סביב לו: שהקפיה סביב סביב לה סמוך לדפנות כדכר המקבל טומאה ובחלמט נקו הסך כשר: אם יש תחת הסך פסול ד' אמות פסולה אף הסך כשר לפי שאין לה מחלמט פחות מחלף כשרה דלמרי'

פסולה • לרויז פוסל בשלשה אפילו מן האר ומחלף אפי' אומר ומתקן הא' דלמרינן שבכך פסול מן האר דלמרינן דופן עוקמה להקשיר עד ארבע אמות הייז דמשכנין לסך כאלו מן הדופן ועמקם וגמפף למעלה ובזריקה ליתא למימר הכי ולמי' ממש רואין את הדופן כאלו הוא עוקס והולך תחת הסכך פסול ומגבי לסך כשר ומוליא אה הפסול מן הסוכה דלס כן גם גבי אירי נמי יומא הכי: בית שנפתח וסיכה כ' • גגו נפתח בחלמט רחוק מן הדפנות לכל ד' וסיכה על הפתח בחלמט ונמלא תקרת הבית שהיא פסולה משום העשה ולא מן העשו' מפסקת בין דפנות לסך כשר: אם יש מן הסיכה קשקש ולטול ד' אמות פסול דבארבע אמות לא נאמר למשה מסיני דופן עוקמה אכל בפחות כשרה הלכה למשה מסיני דתחת הבית כאלו היא הדופן פסולה למעלה ואין כאן סכך פסול לפסול הסוכה ולא ייזן תחת זה: וכן חצר המוקפת אבסורה • כל חצר שבתי' לפני הבתים והבתים פתוחין לו חצר: זו מוקפת בתים מתוכה ופתוחין לה סביב מג' רוחותיה ולפני הבתים עשו' אכסדראות סביב לשלשה רוחותיה והאכסדרה פתוחה היא ואין לה דופן לנד החצר ויש עליה תקרה וזה סיך על גבה כל איריה של כל חצר שבחלמט היקף האכסדראות ואין דופן לסוכה זו אלא מחלמט הבתים המפסיקות בין בתים לאכסדרה ומלאא תקרת האכסדרה מפסקת סביב בין סכך לדפנות אם יש ברוחב האכסדרה ד' אמות פסולה פחות מארבע אמות כשרה דלמרינן דופן עוקמה דומא לנד קלוסיקריא' כלו שן לשכנו של איהו אומות הס הגלמים שיש לה אירי שיש בה עשבים והיקף אכסדרה סביב לו: שהקפיה סביב סביב לה סמוך לדפנות כדכר המקבל טומאה ובחלמט נקו הסך כשר: אם יש תחת הסך פסול ד' אמות פסולה אף הסך כשר לפי שאין לה מחלמט פחות מחלף כשרה דלמרי'